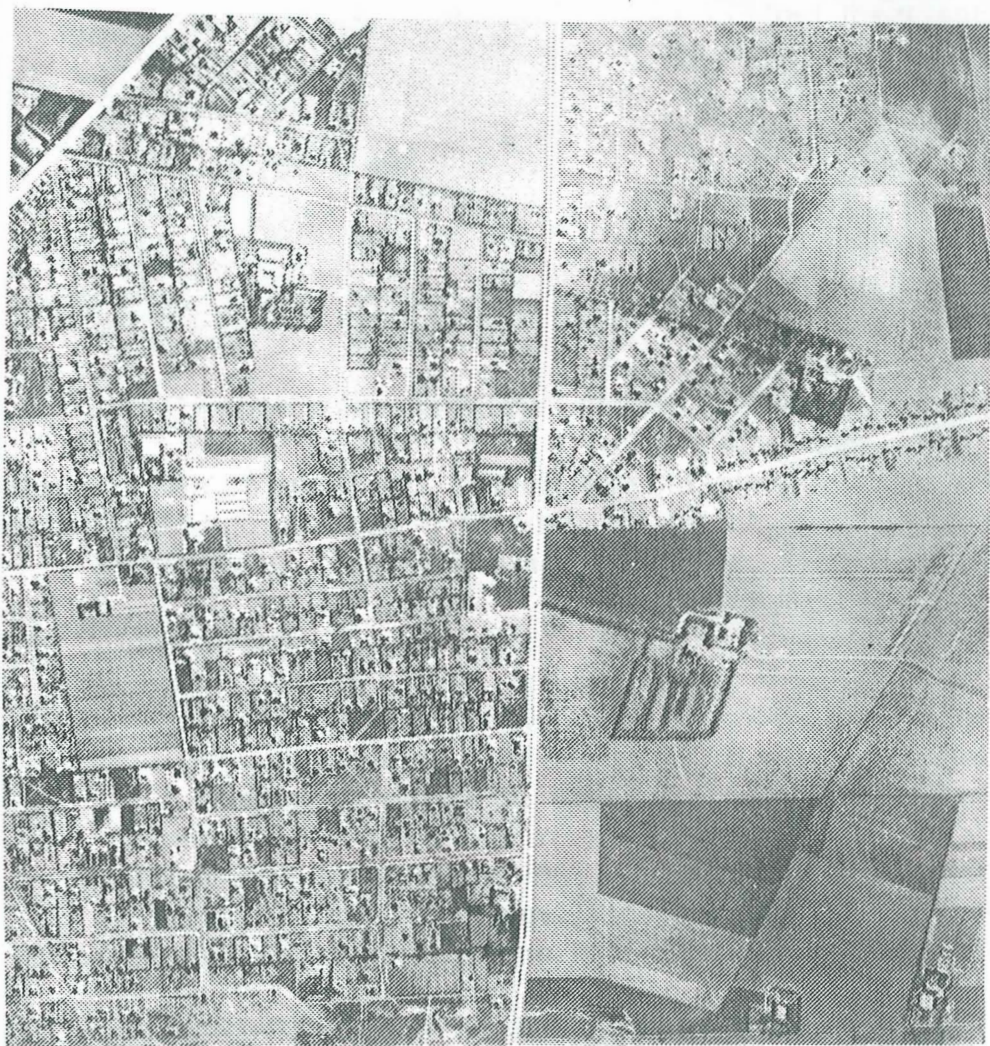


Reserveret post Danmark.



46.4

HVIDOVRE

Historiens Hus Hvidovre
Alarmpladsen 3
Avedørelejren
2650 Hvidovre

Lokalhistoriske Selskab



Avedørelejren
2650 Hvidovre

15. ÅRGANG NR. 3. AUGUST 1997.

Udgiver:

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab.

Rytterskolen

Hvidovre Kirkeplads 1

2650 Hvidovre.

kontingent:kr.80 pr. år.Pensionister kr.50.

Telefon: 36 47 34 44

Der vil være enkelte artikler, der relaterer til vort forsidebillede og bagsidebillede.

Der vil være artikler, der er indsendt af vore medlemmer og Hvidovre kommunes lokalhistoriske arkiv.

Redaktion:

Dan Olsen ansvarshavende redaktør

Per E.Hansen.

Kjeld Jørgensen.

Kirsten Andersen

Eftertryk tilladt mod tydelig kildeangivelse.

Artikler og oplysninger af lokalhistorisk art modtages gerne til eventuel optagelse i bladet.

Post skal sendes til vor adresse på Rytterskolen.

Hvidovre Kommunes lokalhistoriske arkiv

Medborgerhuset

Hvidovrevej 280

2650 Hvidovre.

Åbningstid: Tirsdag - onsdag kl.13 - 16

Torsdag kl. 16-19 TLF: 36 39 21 80.

ISSN nr. 0902-3046

Indhold

side 3.

Siden sidst

side 4.

Kommende aktiviteter.

side 5.

Per E. Hansen skriver om tanker der opstod ved et tandlægebesøg.

side 8.

Rytterskole dage d.6. og 7.

Historiens Huse d.6. og 7.

Alarmseptember

Årsmødet

Side 10

Poul Sverrild:

Den kommende Maleri-udstilling på Rytterskolen til efteråret.

side 12.

Om Safaribussen der kører med nytillflyttede Hvidovre borgere på rundtur i kommunen..

Forsidebilledet .

12 glade elever fra Hvidovre skoler var med i fire dages udflugter med kommunens aktiv ferie,

Tværpilen og Hvidovre Lokalhistoriske Selskab d.24. til d.27-6

Bagsiden.

Lufffoto af krydset Hvidovrevej Brostykkevej fra 1936.

Siden sidst.

Mandag d. 21 april, arkitekt Kirsten Andersen var foredragsholder på bibliotekscaféen, og samtidig udkom Kirstens bog om "Strandhaven" og den kunne købes til favørpris kr.30,- Bogen og foredraget, var meget vel tilrettelagt blev ledsaget af lysbilleder og overhead, beskrev hvordan starten i Glostrup kommune og senere i Hvidovre forløb med først kolonihaver og senere tæt lav bebyggelse.

Vi hørte også om de grønne områder i Storkøbenhavn og hvordan fingerplanen langsomt blev til virkelighed. Vi sluttede med video filmen "København en grøn kulturby".

En stor tak til Kirsten Andersen.

Lørdag d. 31 maj kørte vi på udflugt i "Safaribussen" med 50 medlemmer der mødte op med godt humør og solskin. Vi nåede desværre ikke at se Fredensborg Slotspark, vi kørte direkte til Højsager Mølle, hvor vi spiste den medbragte mad, fik forevist den smukke gamle mølle både udvendig og indvendig. Derfra kørte vi til Karen Blixen museet i Rungstedlund, hvor vi så den smukke park og museet, der er et smukt bevaret minde om en af vore store forfattere.

Aktiv ferie med nogle af kommunens Skoleelever, blev i år gennemført af Tværpilen og Hvidovre Lokalhistoriske Selskab. Alle var glade og tilfredse, vi var i Nykøbing F.Middelaldercenter Gåsetårnet - Gurte, Helsingør, Kronborg og Nationalmuseet. Forsidebilledet viser 12 glade elever der var med på turene.

Det er nu blevet en tradition, at vore foreninger giver skoleelever fra Hvidovre, nogle dage med busture rundt i vore skønne minder fra fortiden, samtidig håber vi at disse minder vil give dem lyst til at beskæftige sig med vor historie. Her skal også være en stor tak til Safaribussen, der så beredvilligt stiller op, og kører med os hvert år.

Kommende Aktiviteter.

Mandag d. 15 september kl. 19³⁰ i Bibliotekscaféen er der foredrag ved docent dr.phil.Karl-Erik Frandsen, Københavns Universitet, med emnet fra "Svenskekrigene 1658-60" og deres betydning for civilbefolkningen i Danmark, København og Hvidovre. Karl-Erik Frandsen vil løfte sløret for, hvorledes det kunne gå så galt, med en erobryngslysten konge, der omgiver sig med dårlige rådgivere. Havde det ikke været, fordi vi fik stor hjælp af hollænderne, samt københavnernes tapperhed ved stormen på hovedstaden, havde Danmark næppe eksisteret som en selvstændig stat, men måske benævnt som et overvejende svensk "Storskandinavien" ?

Tilmelding er nødvendig på vor telefonsvarer **36 47 34 44**.

Mandag d. 13 oktober kl. 19³⁰ i Bibliotekscaféen er der foredrag hvor der i skrivende stund ikke er nogen foredragsholder. Der arbejdes på at få noget om Vestvolden til at falde i hak.

Dette store område, administreres af skov og naturstyrelsen.

Titlen kan blive: "Værsgod her er Vestvolden " og hvad så?

Tilmelding er nødvendig på vor telefonsvarer **36 47 34 44**.

Mandag d. 17 november kl. 19³⁰ i Bibliotekscaféen afholder vi vor årlige ordinære generalforsamling, hvor alle vore medlemmer har ret til at kritisere og vælge nye bestyrelsesmedlemmer samt hjælpe med til at komme med gode idéer til næste års aktiviteter i vor forening. Efter generalforsamlingen er der en aktuel videofilm, samt lodtrækning om sponsorpræmier til dem, der i årets løb har skaffet nye medlemmer.

I næste nr. af dette blad, vil der være en indkaldelse til generalforsamlingen med den aktuelle dagsorden.

Bladet udkommer sidst i oktober måned.

med venlig hilsen
Bestyrelsen.

Tanker hos Tandlægen. af P.E.Hansen.

Så er det sket igen. En fyldning har forladt mig og tanden sidder med sit åbne krater og minder mig om at besøge tandlægen. Jeg er en halvgammel fyr, som i det store hele har bevaret de originale tyggeredskaber, ikke mindst fordi jeg jævnligt, i tidens løb, har passet min tandlæge.

Nu står jeg her igen, hos den rare mand, og kigger ud af vinduet.

Demede ligger Hvidovrevej. Ved nærmere eftertanke falder det mig ind, at her har jeg stået mange gange i de forløbne 50 år.

Jeg kom her første gang i skoletiden. Jeg har mit tandlægekort fra 1947.

Dengang var det Haastrup, som regerede her. Skolen sendte eleverne afsted i små grupper. Det var, på den ene side, et rart afbræk i den daglige rutine. På den anden side, var der mange rædselsberetninger, der kunne få det til at løbe koldt ned af ryggen på delikventen, som fik besked om at komme afsted.

Vi skulle gå ordentlig den lange vej fra Kettevejsskolen og ud til Brostykkevej. Bebyggelsen dengang, tillod Skoleinspektøren at følge sine elever fra sit vindue, hele vejen, sagde man.

Det var med bævende hjerte man åbnede døren til opgangen og indåndede den ramme lugt af tandlæge.

Op ad trappen, med tunge skridt og så endeligt ind i løvens hule.

Man håbede på at komme ind til "manden", fordi "damen" havde ry for at være en hård "madam". Hun fræsede bare løs på tænderne, uden hensyn til at de var forbundne med nerver til personen bag. Ja, det var parolen.

Så bagefter, når man var færdig, lå hele verden foran een.

Solen skinnede og livet var værd at leve.

Plus stoltheden over perlerækken, som nu var helt "up to date".

Så havde man "fri" bagefter, skulle ikke mere i skole, den dag.

Jeg står her idag, ved vinduet og kigger på trafikken demede.

Livet passerer forbi her, i de 50 år har meget forandret sig.

Derovre, på den anden side, lå Cykel-Sørensen.

Han startede sin forretning herude, som mekaniker. Opladning af batterier var en af hans specialer. Der var ikke indlagt strøm overalt og nogle havde radio, som så kørte på batteri. Her, hos Sørensen, fik batterierne nyt liv.

Hvis en høj gammel Ford skulle behandles i bunden, brugte Sørensen grøften udenfor til mekanikergrav. Han kørte kareten over grøften, hjul på hver side og kunne så uhindret komme til opgaven.

Måske med lidt våde fødder, men hva`.

Med tiden udviklede forretningen sig. Mange ting kunne købes her.

Cykler, Knallerter, Barnevogne, Legetøj. o.m.m.

En speciale, jeg vil nævne var musikken. Hos Sørensen kunne man købe "det sidste skrig" fra musikkens verden. Grammofonplader!!!

Her kunne man erhverve: "Sømandens våde grav", "Kom hjem lillefar", "Violer til Mor" o.s.v., så der ikke var et øje tørt, i de små Hvidovrehjem.

Cykel-Sørensen var dermed også datidens kultur-formidler.

En dag var det de nye tider, der bankede på. Hele molevitten blev jævnet med jorden og der blev gjort plads til et anonymt byggeri, der ikke kan få noget i "kog".

Ved venstre side af Sørensen, lå gamle købmand Søndergårds forretning.

En butik i den rigtige gamle stil. Huset var et bindingsværkshus.

En tidlig model af "Fønix-husene".

Jeg har aldrig været i butikken, men det har sikkert været hyggeligt.

På hjørnet af Brostykkevej og Hvidovrevej, kan jeg huske en lille hvid Villa. Den rummede en "Tatol" forretning. (Sæbehus).

Butiken fungerede en overgang som Postekspedition.

Brostykkevej var iøvrigt spærret med bom her i nogle år. Bommen gav anledning til flere episoder. Bl.a. berettes det om en motorcyklist, der i morgensolens skær ikke var opmærksom på den lukkede bom og kom slemt til skade ved kollisionen.

På det nordvestlige hjørne lå Hvidovre Farve- og Tømmerhandel. En helt igennem træbygning. Det gungede hult i trægulvet når man besøgte stedet. En dejlig rolig dæmpet stemning, som altid er til stede i træhuse.

Indehaveren flyttede senere sit domicil over til Graversen, netop her i huset, hvor jeg står nu.

Apropos Graversen. Det var et særligt kapitel af dette Brostykke-hjørne.

Graversen startede sin forretning i et træskur, ligesom Sørensen overfor. Brændsel var kodeordet. Ligesom Fliser, betonvarer og byggematerialer.

Det var jo en tid, hvor Hvidovre rustede sig til at blive en rigtig forstad.

Der var gang i de nye grundejere.

I starten med tilfældige skure, senere med rigtige villaer og bungalows.

Var der noget man manglede, så var det hos Graversen. Hele herligheden brændte en gang i trediverne, men det gav den driftige mand lejlighed til at opføre dette hus.

Krydsets nordøstlige hjørne var oprindeligt stedet for en af Hvidovres bondegårde, Gammelgård. Da den brændte i 20'erne, blev der bygget en Muremestervilla lige på hjørnet. Her var det Bager Mørck, der i mange år leverede morgenbrød og flødeskumskager til Søndagskaffen.

Bagerens nabo på Hvidovrevej var et Drivhus m. blomster, frugt og grønt.

En dag rev man det ned. Grunden skulle forskønnes. Det blev den, med en Esso-tank, som dog ikke fik lov, at forskønne ret længe.

Til sidst fjernede man det hele. Nu står der vist en bænk.

På det sydøstlige hjørne, lidt hævet over gaden, lå en muret basarbygning. Den indeholdt primært en kolonialhandel. Men der var også en række andre handlende der. Jeg mener at kunne huske en Kiosk og en Frisør, (Brdr. Færch). Der var vist også et Charcuteri.

På Hvidovrevejs-siden lå en filial af Handelsbanken, så en Skomager og Elforretningen Keblov. Det er vist nogenlunde rigtigt.

Kolonialhandelen brændte på et tidspunkt.

Det var vist noget misforstået hævnakt i forbindelse med krigen. Det er nu forsvundet og erstattet af en åben plads, som ikke fornærmer nogen.

Bygningen i baggrunden indeholder en bank.

På det sydvestlige hjørne, nævnte jeg tidligere Tatol-villaen. Den blev ryddet sammen med de øvrige småhuse i området og gav plads for et iøvrigt nydeligt byggeri med mange småforretninger. Her er det næsten umuligt at huske de tiltag, der har været, men jeg kan dog nævne Chokoladeforretningen. Her kørte man hen i TV-monopolets dage og forsynede sig til en hyggelig aften med Volmer Sørensen eller Svend Pedersen.

Varling-Foto lå i den anden ende af denne bygning.

Nu er det bare Bank det hele ligesom på den modsatte side.

Jeg står og kigger over på Glarmesteren...hov, det er blevet til Pizzeria. Nå, men her lå Glarmesteren og tidligere husker jeg en manufactur-forretning. Jeg tror det var Christensens Manufactur. Denne forretning startede også som et lille skur og var den idylliske nabo til førstnævnte Cykel-Sørensen.

Nu kommer Tandlægens klinikdame og meddeler at der er serveret.

Jeg må tænke videre en anden gang.

Gratis adgang

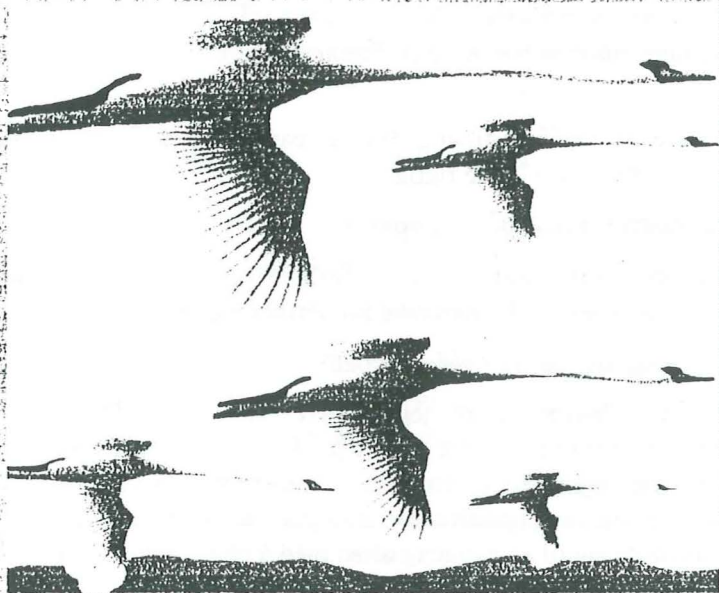
RYTTERSKOLEDAGE

1997.

Lørdag d.6.sept.kl.10-16
Søndag d.7.sept.kl.12-16

MED "NORDLIV" SOM TEMA.

Gratis adgang



Stort underholdningsprogram.

**Lørdag kl.11 afholder Hvidovre kirke loppemarked
til fordel for Livaki venskabsogn i Letland.**

Søndag kl.12. nordisk gudstjeneste i Hvidovre kirke.

Arr. foreningen NORDEN. Hvidovre lokalhistorisk arkiv.

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab.

Rytterskolen Hvidovre Kirkeplads 1.



Gennem Projekt Nordliv præsenterer foreningerne NORDEN Hvidovre afd. Hvidovre Lokalhistoriske Arkiv og Hvidovre Lokalhistoriske Selskab Rytterskoledage lørdag d. 6 og søndag d. 7 september 1997 - begge dage fra kl.13 til kl.16.

I skolestuen vil der være en planche udstilling der tager publikum med på et strejftog gennem NORDENS historie.

I studiekredslokalet vil der være en videofilm om nordiske indvandrere der har bopæl i Hvidovre. Filmen vil køre non stop.

I haven er der rejst et telt med forskelligt udstillingsgrej, og der er servering af fadøl. På terrassen foran hovedøren vil der være servering af kaffe og kage samt optræden af forskellig art som fremgår af nedenstående program.

*Lørdag kl.11. Hvidovre kirkes loppemarked til fordel for Letland kirkesogn Livani
kl.13. Officiel åbning ved formanden for Hvidovre kulturråd Milton Graff Pedersen
herefter synges Hvidovre sangen - en sang skrevet af Inge Søndergaard.*

kl.13,15 Programmet på vers - af poeten Inge Søndergaard.

kl.13,30 Nordlysets sanggruppe synger nordiske sange.

kl.13,45 Inge Søndergaard fremfører en nordisk monolog.

kl.14. Teatergruppen REFLEXUS uropfører et nordisk syngespil.

kl.14,30 Tale af Arne Bech, formand for kultur og fritidsudvalg.

herunder hilsener fra Hvidovres nordiske venskabsbyer..

kl.14,45 Færodanserne underholder med dans og sang.

kl.15,15 Hvidovre skolers pigekor synger nordiske sange.

kl.16,00 Trækning af amerikansk lotteri. Mange flotte sponsor præmier.

Søndag kl.12. Nordisk gudstjeneste i Hvidovre Kirke.

kl.13.00 Tale af foreningen NORDENs generalsekretær Peter Jon Larsen.

kl.13,30 Nordlysets musikgruppe underholder.

kl.14.30 Underholdning fra Scenevogn. Festlige overraskelser fra Hvidovre kulturråd.

kl.15.30 Trækning af amerikansk lotteri. Mange flotte sponsor præmier.

Ret til ændring i programmet forbeholdes

Maleriudstilling på Rytterskolen

af Poul Sverrild

Rytterskolen skulle i foråret have været ramme om en udstilling af topografiske malerier med motiver fra Hvidovre. Udstillingen måtte på grund af sygdom udsættes til dette efterår, og vi kan nu annoncere, at den spændende udstilling åbner fredag d. 24. oktober og varer til søndag d. 16. november.

Der er gratis adgang til udstillingen seks af ugens dage mellem kl. 13 og 17. Mandag er lukkedag.



Vi annoncerede sidst på vinteren i Hvidovre Avis efter ejere af malerier med Hvidovre-motiver, og vi modtog glædeligt mange henvendelser. Udstillingsgruppen har for længst været ude at besigtige billederne, og udvalget af malerier er nu i det store og hele foretaget.

Udstillingen bliver temmelig omfattende med næsten 100 malerier. Det har været spændende at se, hvilke motiver, der har været malernes foretrukne, selv om det ikke har over-

rasket, at de mest yndede motiver har været de romantiske med hovedvægt på middelalderkirken og de gamle landsbyhuse og gårdene.

Men vi er også blevet præsenteret for mere moderne motiver fra det Hvidovre, vi kender i dag med moderne byggerier og partier.

Det viste sig heldigvis, at der hænger spændende Hvidovremotiver i mange hjem, og arkivet har oven i købet modtaget en række malerier som gave i forbindelse med udstillingsarbejder. Det er vi meget glade for, især da arkivet i forvejen har en del spændende malerier, som før har været vist med stor succes.

Det topografiske maleri lever også i den udbyggede by, og det varer ikke længe, før malerier fra villakvartererne i 1950-erne vil rumme fuldt så fremmedartede stemninger som dem, vi nu oplever i malerierne fra årtierne før Den anden Verdenskrig.

Hvidovre i maleriet

- udstilling af topografiske malerier
i privateje og fra Lokalhistorisk Arkiv

Åben fra fredag d. 23. oktober

til søndag d. 16. november

på Rytterskolen

Hvidovre Kirkeplads 1

Gratis adgang tirsdag til søndag mellem kl. 13 og 17.

Safaribussen.

RUNDT I HVIDOVRE MED SAFARIBUSSEN.

Hvidovre kommune gennemfører som et servicetilbud busrundture for tilflyttere.

Med Safaribussen køres deltagere på sightseeing i Hvidovre, mens en guide fra kommunen fortæller om de seværdigheder, der er på ruten. Og dem er der mange af.

Blandt andet passerer det store industri-og erhvervsområde på Avedøre Holme, hvorman kan se Center Syd, der er Danmarks længste kontorhus. Videre går turen til Mågeparken og Landtransportskolen, samt det store kraftværk Avedøreværket.

Der er også lejlighed til at kigge på 12 vindmøller langs kystlinien, samt Genbrugspladsen og Avedøre kloakværk.

På turen passerer Vestvolden og Avedøre stationsby - samt den idylliske Avedøre landsby.

Blandt mange seværdigheder langs ruten ser man på kirker og på Rytterskolen, der i 1989 overgik til Lokalhistorisk Selskab og Lokalhistorisk Arkiv.

Videre går turen forbi Aktivitetscentret i Hvidovregade til et kig på gitteret omkring Hvidovre Torv, der er Danmarks største stykke smedjærnskunst.

Deltagerne ser også Hvidovre Rådhus, der havde besøg af selveste Kong Frederik og Dronning Ingrid ved indvielsen i 1955.

Bussen passerer det helt nye Ungdomshus på Hvidovrevej, der åbnede 24 januar 1997, og vandtårnet der stadig er i brug som vandtårn, men desuden er forsynet med en klatrevæg, hvor børn og unge kan afprøve klatreevnerne.

Hvidovre Stadion med plads til 5000 tilskuere på tribunen, passerer også på vej mod Hvidovre Havn.

Det nye initiativ med busture for tilflyttere har været en stor succes, og når bussen ikke er fyldt op, tilbydes de ledige pladser til andre interesserede borgere. Busturene køres ca. hver anden måned og ledige pladser averteres i Hvidovre Avis, fortæller Tina Drewsen, borgmesterkontoret, der er den faste guide på turene. Turene køres altid en lørdag.

Husker du ?

Så glem heller ikke, at vi har en aktiv skrivegruppe, der på ottende år møder en torsdag hver måned fra kl. 13 - 15.

Gennem årene er der sket en udskiftning af nogle af Skriverne, men indlæggene er stadig lige spændende og samværet inspirerende og morsomt, kaffen varm og brødet godt og ofte hjemmebagt.

Da vi var skolebørn, blev fristilen ofte skrevet lige dagen før, den skulle afleveres. Sådan er det også med os. Havde vi ikke vort månedlige møde, hvor vi skal stille " med noget", så gik det ikke.

Men vi skriver, der hvor andre kun er - ofte dog - ivrige fortællere - så vort går videre til eftertiden.

Tale er sølv, men skrivning er ægte guld, også for dig. Der er et par pladser ledige, så ring blot til Poul Sverrild.

Med hilsen
Knud Weile.

Med henvisning til ovenstående vil redaktøren gerne efterlyse fortællere og skribenter, der har lyst til at fortælle/skrive en historie til vort blad.

Der må være mange, der har oplevet noget, der fortjener at blive fortalt videre til eftertiden samt gengivet her i bladet eventuelt med et billede eller en vignette.

Det må meget gerne være skrevet med håndskrift, eller fortalt til vores båndoptager.

Vi glæder os til at høre fra dig/jer
red.

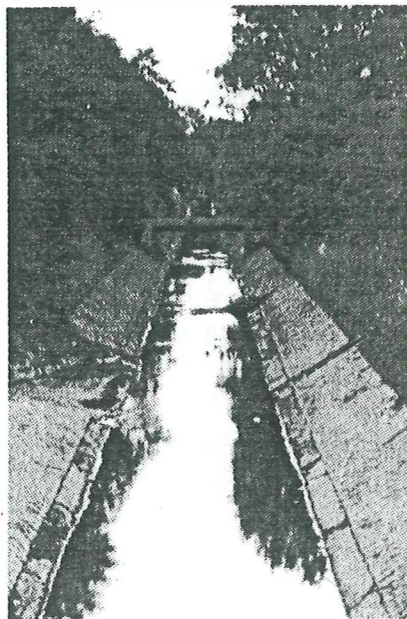
LOKALHISTORISK CYKELTUR



Med arkivar Poul Sverrild langs Hvidovres øst- og sydgrænse
Torsdag den 28. august kl. 17.15- varighed ca. 2 timer

Med start fra:

Holmegård Bibliotek
Plovheldvej 6
2650 Hvidovre



Bestyrelsen.

Formand. Dan Olsen Spurvehøjvej 17 stv.

telefon 36 78 86 42 og 40 83 32 23

Næstfmd. Kjeld Jørgensen Kløverprisvej 48.

telefon 36 75 20 91

Kasserer. Eigil Jørgensen Hvidovrevej 98 C.

telefon 36 47 00 58

Best.medl. Per E. Hansen Grenhusene 26

telefon 36 49 24 70

Best.medl. Esther Hansen Høvedstensvej 22. 2'tv

telefon 36 78 06 61

Best.medl. Eli Olsen Sognegårds Allé 23. 3'tv

telefon 36 78 30 32

Best.medl. Bent Christiansen Paris Boulevard 20

telefon 36 49 29 41

1'suppleant Erling Groth Ege Allé 41

telefon 36 77 25 11

2'suppleant Kirsten Andersen Korshøjvej 6

telefon 36 78 60 60

3'suppleant Dora Orneborg Toft Sørensens Vænge 11. 1'th.

telefon 36 75 70 83

Forretningsudvalg. Eigil Jørgensen - Dan Olsen og Kjeld Jørgensen

Sekretariatudvalg. Bent Christiansen - Eli Olsen og Esther Hansen

Lokalhistorisk udvalg. Per E. Hansen - Kjeld Jørgensen og

Kirsten Andersen.

Arrangement udvalg. Bent Christiansen-Eli Olsen-Esther Hansen

Dora Orneborg og Erling Groth.

Redaktionsudvalg. Ansvarshavende redaktør Dan Olsen - Kjeld

Jørgensen - Per Hansen og Kirsten Andersen.

Presse sekretærer. Dan Olsen og Kirsten Andersen.

Udvalg for evt.bygningsbevarelse og lignende kommunal

politiske sager. Dan Olsen- Erling Groth og Kirsten Andersen

Formand for ovenstående udvalg er det førstnævnte medlem.

Revisor. Jens-Christian Nielsen Kløverprisvej 26. tlf.36 75 13 86

Revisorsuppleant. Inge Larsen Bernersvænge 7. 2'

telefon 36 78 47 36